

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ז 2016/7

**ישראל במבט השוואתי
קורס מ.א**

קורס שנתי, יום ג' 10-12

ד"ר גל אריאלי

galariel@bgu.ac.il

שעות קבלה: על פי תיאום מראש עם המרצה.

המחקר של תופעות פוליטיות וחברתיות בישראל מתאפיין לרוב במבט ממוקד על המקרה הישראלי בלבד וקיימים מחקרים מעטים המציבים את ישראל בקונטקסט השוואתי. הקורס "ישראל במבט השוואתי" יתמודד עם סוגיה זו ובפרט יאפשר לתלמידי מחקר המעוניינים לעסוק בישראל ליצור היכרות עם שיטת המחקר ההשוואתית. מטרת הקורס תהא להבין את הלוגיקה של המחקר ההשוואתי, להכיר את השיטות המרכזיות בתחום ולעמוד על מגבלותיהן. הקורס מניח תשתית המאפשרת לתלמידי המחקר לגבש הצעות מחקר השוואתיות עבור מחקריהם. הקורס יאפשר למשתתפים:

- להתעמק בשאלת "הייחודיות הישראלית" כפי שהיא משתקפת במדעי החברה בישראל.
- להכיר מחקרים נבחרים הבוחנים את ישראל מתוך נקודת מבט השוואתית.
- להבין את המרכזיות של ההמשגה בפיתוח תיאורטי.
- להכיר את הגישות המחקריות המרכזיות בפוליטיקה השוואתית על מגבלותיהן.
- להכיר את השיטות המרכזיות לעריכת מחקר השוואתי.
- להתנסות בבניית מערך מחקר השוואתי אשר יכול לשמש כתשתית לעבודת המחקר של התלמיד.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה בקורס על פי נהלי האוניברסיטה.
- השתתפות פעילה בשיעורים ותרומה לדיון (5%).
- קריאת חומרי הקריאה לקראת השיעורים והגשת תגובות לדיון על המאמרים לקראת השיעור (10%).
- הצגת מאמר בכיתה (10%).
- הצגת המתווה של העבודה המסכמת בפני הכיתה (15%).
- הגשת עבודה מסכמת (60% מהציון) – ניתן להגיש את העבודה המסכמת כסמינר.

נושאי השיעורים וחומרי הקריאה*

*נושאי השיעורים וחומרי הקריאה בחלקו השני של הקורס יתעדכנו על פי נושאי העבודות של הסטודנטים ועל פי הרצאות האורח

• ישראל במבט השוואתי – מהו מצבה של ישראל?

מדד הדמוקרטיה 2015, המכון הישראלי לדמוקרטיה/דוחות ה OECD

Barnett, M. (1996). "The Politics of Uniqueness: The Status of the Israeli Case." In: B. Michael (ed.) *Israel in Comparative Perspective: Challenging the Conventional Wisdom*. Albany: State University of New York Press, 3-25.

Smootha, S. (2005). *Is Israel Western? Comparing Modernities: Pluralism Versus Homogeneity: Essays in Homage to Shmuel N. Eisenstadt*. Leiden and Boston: Brill Academic Publishers, 413-442.

רם, א. 2006. הזמן של היפוסט: לאומיות והפוליטיקה של הידע בישראל. תל-אביב: רסלינג.

• מהי המתודה השוואתית?

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapter 1.

Blyth, M. (2006). Great Punctuations: Prediction, Randomness, and the Evolution of Comparative Political Science. *American Political Science Review* 100(4): 493-498.

King G, Keohane O. R, and Verba S. (1994) *Designing Social Inquiry*, NJ: Princeton University Press. Chapter 1.

• תיאוריה, המשגה ומדידה על פני הקשרים שונים

Sartori, G. (1970). Concept Misinformation in Comparative Politics, *American Political Science Review*, 64, 1033-1053.

Adcock, R. and Collier, D. (2001) 'Measurement validity: A shared standard for qualitative and quantitative research', *American Political Science Review* 95(3): 529–546

Ariely, G. (2015). Democracy-assessment in cross-national surveys: A critical examination of how people evaluate their regime. *Social Indicators Research*, 121(3): 621–635.

Weinberg, L. Pedahzur, A. Hirsch-Hoefler, S. (2004). The Challenges of Conceptualizing Terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 16: 777-794.

• מחקר השוואתי – גישות שונות

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapters 2-4, 6.

Mahoney, J. (2004). Comparative-Historical Methodology, *Annual Review of Sociology*, 30, 81-101

Coppedge, M. (1999). Thickening Thin Concepts and Theories: Combining Large-N and Small in Comparative Politics, *Comparative Politics*, 31, 465-476.

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapter 5.

Gerring, J. (2004). What Is a Case Study and What Is It Good for? *The American Political Science Review*, 98, 341-354.

• ישראל במבט השוואתי – נושאים נבחרים

הציונות – מקרה יוצא דופן של לאומיות?

יעקובסון, א ורובינשטיין, א. (2003). ישראל ומשפחת העמים: מדינת לאום יהודית וזכויות אדם. תל אביב: הוצאת שוקן.

מלאך, א. (2016). חקר הלאומיות והמקרה היהודי-ישראלי. עיונים בתקומת ישראל, 26: 135-173.

Spyer, J. (2005). Theories of nationalism: The Israeli experience as a test case. *Israel Studies Forum*, 20(2), 46-68.

Becke, J. (in press). Land and Redemption: The Zionist Project in Comparative Perspective.

Peled, Y. (In press). Delegitimation of Israel or Social-Historical Analysis? The Debate over Zionism as a Colonial Settler Movement.

כיצד ניתן לאפיין את המשטר בישראל?

Dowty, A. (1999). Is Israel democratic? substance and semantics in the 'Ethnic democracy' debate. *Israel Studies*, 4(3), 1-15.

Freedom House 2015 Israel report <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2015/israel>

Harel-Shalev, A. (2010). *The challenge of sustaining democracy in deeply divided societies: citizenship, rights, and ethnic conflicts in India and Israel*, lanham, Md: Lexington Books. Chapter 5.

Harel-Shalev, A. and Peleg, I. (2014). Hybridity and Israel's Democratic Order The End of an Imperfect Balance?. *Contemporary Review of the Middle East* 1:1: 75-94.

Merkel, W. (2012). Embedded and defective democracies: Where does Israel stand? . In T. Hermann (Ed.), *By the people, for the people, without the people? the emergence of (anti)political sentiment in western democracies and in Israel*. Jerusalem: The Israeli Democracy Institute. 185-205.

Smootha, S. (2005). The non-emergence of a viable ethnic democracy in post-communist Europe. In S. Smootha (Ed.), *The fate of ethnic democracy in post-communist Europe*. Budapest: Open Society Foundation. 241-258

Peled, Y. (2013). *The challenge of ethnic democracy: The state and minority groups in Israel, Poland and Northern Ireland*. London: Routledge.

מהי יחידת הניתוח?

Lustick, I. (1993). *Unsettled States, Disputed Lands: Britain and Ireland, France and Algeria, Israel and the West Bank-Gaza*. New York: Cornell University Press.

Kimmerling, B. (1989). Boundaries and frontiers of the Israeli control system: Analytical conclusions. In B. Kimmerling (Ed.), *The Israeli state and society: boundaries and frontiers* Albany, N.Y: State University of New York Press. 265-284.

אזואלי, א. ואופיר, ע. (2008). משטר זה שאינו אחד : כיבוש ודמוקרטיה בין הים לנהר (1967-). תל אביב : רסלינג.

Varieties of Democracy coding <https://v-dem.net/DemoComp/en/coding%20instructions>

Sa'di, A. H. (2002). The peculiarities of Israel's democracy: Some theoretical and practical implications for Jewish-Arab relations. *International Journal of Intercultural Relations*, 26(2), 119-133.

מקרה יחיד ומסגרת תיאורטית

בן פורת, ג. (2016). הלכה למעשה: חילוניו של המרחב הציבורי בישראל. חיפה: פרדס.

Frisch, H (2011). *Israel's security and its Arab citizens*. New York: Cambridge University Press.

Peled, Y. (1992). Ethnic democracy and the legal construction of citizenship: Arab citizens of the Jewish state. *American political science review* 86(2): 432-443.

Levy, Y., Lomsky-Feder, E. & Harel, N. (2007). From "Obligatory Militarism" to "Contractual Militarism" Competing Models of Citizenship. *Israel Studies* 12(1): 127-148.